

LJUBLJANA • Ustavni sodniki odpravili nerazumno neenakost dedičev azbestnih bolnikov

Zakon je krivičen do nekaterih dedičev azbestnih bolnikov

Ustavno sodišče je z nedavno odločitvijo odpravilo neenakost med dediči pokojnih, ki so umrli zaradi posledic azbestne industrije in bi jim država morala izplačati odškodnino. Po veljavnem zakonu so svojci tistih, ki so sprožili postopek, vendar jih je smrt prehitela, ostali pred zaprtimi vrati medresorske komisije. Državni zbor mora neustavnost zakona odpraviti v enem letu.

• SIJAN PRETNAR

“Z odločitvijo ustavnega sodišča smo izjemno zadovoljni, saj se z njo odpravlja zakonska neenakost med osebami, ki so umrle med že pričetimi postopki priznanja odškodnine iz državne nekrivdne odškodninske sheme, ki krije škodo oškodovancem, nastalo zaradi posledic azbestne industrije. Pravično je, da so svojci izenačeni in da v vsakem primeru

dedujejo odškodnino vse od trenutka, ko je njihov svojec izrazil jasno namero, da bi uveljavljal svoje pravice iz te sheme,” je po nedavni odločitvi ustavnega sodišča poudarila odvetnica **Nina Cek**.

Pokojni Primorec, oče in mož tožnikov, je umrl po tem, ko je pridobil mnenje o verifikaciji bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu, vendar pa pred smrtjo še ni začel formalnega postopka pred

medresorsko komisijo. Dediči, ki jih zastopajo v odvetniški družbi Nine Cek, so v tem primeru vložili vlogo za odškodnino pri komisiji za odpravljanje posledic dela z azbestom, a je njihovo vlogo zavrgla. Nato so sprožili upravni spor, vendar je upravno sodišče njihovo tožbo zavrglo. Zato so na vrhovno sodišče vložili predlog za dopustitev revizije, s katero bi preverili ustreznost dosedanje razlage zakona.

Nobenega razloga ni za različno obravnavo

Vrhovno sodišče jim je ugodilo in dopustilo revizijo, revizijski postopek pa je prekinilo do odločitve Ustavnega sodišča. To je zdaj odločilo, da je pokojni s tem, ko je dal zahtevo za pridobitev mnenja o verifikaciji, zaradi zmanjšanja življenjskih funkcij, želel prejeti denarno odškodnino. To mnenje je namreč namenjeno izključno postopku za izplačilo odškodnine po zakonu in hkrati tudi pogoj za njeno izplačilo. Nobenega utemeljenega razloga ni, da bi

Državni zbor mora neustavnost zakona odpraviti v enem letu.

dedičem tistih upravičencev, ki so že podali vlogo pri verifikacijski komisiji, priznali podedljivost terjatve za izplačilo odškodnine, tistim dedičem pokojnih svojcev, ki so dali šele vlogo za podajo mnenja o verifikaciji bolezni, kar je predhodna faza postopka, pa ne.

Senat ustavnih sodnikov je zato ugotovil protiuustavnost zakona in naložil zakonodajalcu, da to protiuustavnost odpravi v letu dni. Do takrat lahko dediči pokojnih, ki so že pridobili mnenje o verifikaciji bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu, pri medresorski komisiji vložijo vlogo za začetek postopka o sporazumevanju o odškodnini.

Pričakujejo, da bo vrhovno sodišče ugodilo reviziji

“Pričakujejo, da se bo ta postopek sedaj nadaljeval, da bo Vrhovno sodišče ugodilo reviziji ter da bo v upravnem sporu odločeno, da je vloga

V stik z azbestom prišel z oblačili staršev in njihovimi objemi

V tem primeru je pokojni oče in mož tožnikov leta 2017 zbolel za mezoteliomom porebrne mreže (vrste rakave bolezni). Ekspertiza je pokazala, da je zbolel zaradi izpostavljenosti azbestu, s katerim je pokojni prišel prek svojih staršev. Ti so bili v Salonitu zaposleni med letoma 1957 in 1965. Stara starša sta delovna oblačila prala na štedilniku na drva z drugimi oblačili. Ko sta starša prihajala iz službe, sta svojega sina objemala in tako je bil še dodatno izpostavljen azbestu. O tem, kako je bilo v tistih letih poskrbljeno za varnost, je sodišče v pravnem postopku zaslišalo več prič. Potrdile so, da delovnih oblek v podjetju niso izpihovali in da so jih zaposleni nosili domov. Še do leta 1994 v podjetju niso imeli pralnice, edini izpihovalniki za obleke pa so bili namenjeni delavcem, ki so delali v silosu.

za priznanje odškodnine, ki so jo podali dediči pri medresorski komisiji, dopustna. Za tem pričakujemo, da bo dedičem iz naslova odškodnine, ki gre obojemu, priznalo denarno nadomestilo,” je še pojasnila odvetnica **Nina Cek**. Pričakuje, da se bo tako še zadnji od odprtih postopkov v kratkem pozitivno sklenil v korist njihovih strank, kot so bili pozitivno

že zaključeni tudi drugi pravdni postopki.

O odškodninskih zahtevkih tožnikov v pravnem postopku zoper Alpacem (bivši Salonit Anhovo) so sodišča že pravomočno odločila, Alpacem pa jim je že izplačal odškodnino z obrestmi in stroški, ki predstavlja denarno zadoščenje za škodo, ki so jo sami utrpeli zaradi smrti bližnjega, je še pojasnila odvetnica. •

Dr. Nina Cek
odvetnica

“Pravično je, da so svojci izenačeni in da v vsakem primeru dedujejo odškodnino vse od trenutka, ko je njihov svojec izrazil jasno namero, da bi uveljavljal svoje pravice iz te sheme.”

Del zakona je protiuustaven

Ustavno sodišče je odločilo, da je zakon o odpravljanju posledic dela z azbestom protiuustaven v delu, kjer določa, da dediči pokojnega upravičenca ne morejo pričeti postopka pred medresorsko komisijo za odpravljanje posledic dela z azbestom in tako dejansko ne morejo dedovati terjatve za povračilo nepremoženjske škode, kljub pridobljenemu mnenju verifikacijske komisije, s katerim je bila izpostavljenost potrjena.

LJUBLJANA • Pristojni telesi državnega sveta bosta danes obravnavali predloga odločilnih vetov

O vetu na zakona o gostinstvu in o zaščiti živali

Pristojni telesi državnega sveta bosta danes obravnavali predloga odločilnih vetov na novi zakon o gostinstvu, ki ureja tudi kratkoročno oddajanje stanovanj, in na novelo zakona o zaščiti živali, ki med drugim predvideva ukinitve reje kokoši v kletkah in prepoveduje kirurško kastracijo pujskov brez anestezije in analgezije.

• V odziv na možnost veta državnih svetnikov na zakon o zaščiti živali, ki so ga poslanci potrdili v petek, so v društvu AETP v soboto objavili posnetke, ki prikazujejo brutalno ravnanje v slovenski živinoreji. Na posnetkih se vidi, kako brez protibolečinskih sredstev rutinsko kastrirajo nekaj dni stare pujske.

Zakon kastracijo brez anestezije prepoveduje

Zakon tako ravnanje prepoveduje. “Na posnetkih prikazana kastracija pujskov na živo je stalna praksa v slovenski prašičereji. Bolečo kastracijo pri nas doživi več kot 100.000 pujskov letno oziroma 2000 pujskov vsak teden,”

so zapisali v društvu AETP. Novela zakona o zaščiti živali med drugim predvideva ukinitve reje kokoši v kletkah in prepoveduje kirurško kastracijo pujskov do sedmega dneva brez uporabe anestezije in analgezije. Obe spremembi spremlja znatna finančna podpora - 80 odstotkov stroškov za prestrukturiranje rej kokoši nesnic in 100-odstotno sofinanciranje protibolečinskih sredstev za kastracijo pujskov. “Sprasujemo se, kaj je motiv državnega sveta, da želi ohraniti najbolj krute živinorejske prakse v Sloveniji,” se sprašuje **Samo Curk**, predsednik društva AETP.

V sindikatu kmetov nasprotujejo prepovedi kirurške kastracije pujskov brez anestezije. Predlagajo uvedbo dodatnih izobraževanj kmetov, da bi lahko takšno kastracijo izvajali sami. “Če bo obveljalo, da bi pujske lahko kastrirali samo veterinarji, bi prišlo do ne- lojalne konkurence,” je za TV Slovenija ocenil državni svetnik **Anton Medved**. Dodaja, da je veterinarska zbornica že objavila ceno takega kastriranja in da rejci ne bi prenesli takih stroškov.

Naj ne sprejme veta, so državni svet pozvali v Zvezi nevladnih organizacij za zaščito živali Slovenije. Pre-

pričani so sicer, da bi bila novela sprejeta tudi v ponovnem glasovanju, a menijo, da bi veto pomenil nepotrebno zavlačevanje postopka.

Možnost veta tudi na zakon o gostinstvu

Interesna skupina delodajalcev pa bo prav tako danes obravnavala predlog veta na zakon o gostinstvu. Ta med drugim določa omejitve kratkotrajnega oddajanja nepremičnin na 60 dni v občinah s pomanjkanjem stanovanj. A občinam obenem daje možnost razrahljanja te omejitve. Kriterije za določitev občin s

splošno časovno omejitvijo oddajanja bo z uredbo določila vlada, seznam bo veljal dve leti. Te občine bodo lahko po opravljeni analizi omejitve spremenile, in sicer na največ 270 dni v koledarskem letu.

Določilom nasprotujejo v združenju sobodajalcev. Menijo, da vlada pod krinko urejanja turizma rešuje stanovanjsko problematiko ter želi z dušenjem gospodarske pobude malega turističnega gospodarstva ponudnike kratkotrajnega najema prisiliti k opuščanju svoje storitvene gospodarske dejavnosti in preusmeritvi v dolgoročni stanovanjski najem. • **SR**